

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра менеджменту (№ 602)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова НМК

Філіп Л.О. Філіпковська
(підпис) (ініціали та прізвище)

« 30 » серпня 2019 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Планування і контроль на підприємстві
(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»

28 «Публічне управління та адміністрування»
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 073 «Менеджмент»

281 «Публічне управління та адміністрування»
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма: «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»
«Менеджмент»
«Управління проектами»
«Менеджмент організацій і адміністрування»
(найменування освітньої програми)

Форма навчання: денна

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Харків 2019 рік

Робоча програма Планування і контроль на підприємстві

(назва дисципліни)

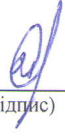
для студентів за спеціальністю 073 «Менеджмент», 281 «Публічне управління та адміністрування»

освітньою програмою «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності», «Менеджмент», «Управління проектами», «Менеджмент організацій і адміністрування»

«27» серпня 2019 р., – 11 с.

Розробник: Скачкова І.А., к.т.н., доцент, доцент каф. 602

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри менеджменту

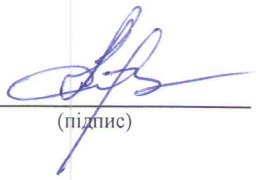
(назва кафедри)

Протокол № 1 від « 30 » серпня 2019 р.

Завідувач кафедри

д.е.н., проф.

(науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

А.В. Доронін

(ініціали та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни (денна форма навчання)
Кількість кредитів 6,5	Галузь знань <u>07 «Управління та адміністрування»</u> <u>28 «Публічне управління та адміністрування»</u> (шифр і найменування)	Цикл професійної підготовки
Кількість модулів 2		Навчальний рік
Кількість змістовних модулів 2		2019/2020
Індивідуальне завдання <u>курсний проект</u> (назва)		Семестр
Загальна кількість годин – 72/195		6-й
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4,5 самостійної роботи студента – 7,5	Спеціальність <u>073 «Менеджмент»</u> <u>281 «Публічне управління та адміністрування»</u> (код і найменування)	Лекції*
		24 години
		Практичні, семінарські*
		48 годин
		Лабораторні*
	Освітня програма <u>«Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»,</u> <u>«Менеджмент»,</u> <u>«Управління проектами»,</u> <u>«Менеджмент організацій і адміністрування»</u> (найменування)	годин
		Самостійна робота
		123 годин
		Вид контролю
		модульний контроль, іспит, диф. залік
	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	

† Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: 72/ 123.

* Аудиторне навантаження може бути зменшене або збільшене на одну годину залежно від розкладу занять.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення: засвоєння методів і засобів моделювання процесів стратегічного планування діяльності підприємства в умовах ризику і невизначеності ринку.

Завдання: вивчити методи та засоби планування процесів діяльності авіапідприємства в умовах ризику та невизначеності.

Результати навчання:

знати:

- зміст і задачі планування науково-дослідної, дослідно-конструкторської і технологічної підготовки виробництва;
- зміст, методи і засоби планування основного, допоміжного й обслуговуючого виробництва;
- особливості планування виробництва в умовах ринкової економіки;

вміти:

- ставити і вирішувати задачі техніко-економічного й оперативного планування діяльності авіапідприємства;
- планувати конкурентоспроможність і обсяги реалізації товарної продукції;
- моделювати ринки збуту та функції попиту;
- складати факторні моделі;
- вирішувати задачі лінійного та нелінійного програмування і матричні ігри;
- розрахувати й оптимізувати параметри сітьової моделі комплексу робіт;
- розрахувати календарно-планові нормативи оперативного планування;
- використовувати технічні засоби у процесах планування діяльності авіапідприємства.

мати навички:

- самостійного оволодіння методами планування та застосування цих знань у практичній розробці планів.

Міждисциплінарні зв'язки: менеджмент, теорія організацій, адміністративний менеджмент, стратегічне управління підприємством, маркетинг, економіка підприємства

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль №1.

Змістовий модуль 1. Планування і контроль процесів підготовки виробництва

Тема 1. Предмет і завдання дисципліни «Планування і контроль на підприємстві»

Об'єктивна необхідність планування і контролю виробництва. Зміст і структура курсу. Підприємство як відкрита, динамічна і складна система. Зміст планування і контролю як загальних функцій керування виробництвом. Прогнозування як основа планування. Моделювання як засіб науково-обґрунтованого прогнозування.

Тема 2. Планування тактико-технічних характеристик об'єкту виробництва

Абсолютні і відносні показники споживчих властивостей продукції. Визначення питомій вагомості одиничних показників споживчих властивостей товарної продукції. Розрахунок узагальненого показника конкурентоспроможності товарної продукції у визначеному сегменті ринку.

Тема 3. Планування обсягів і цін реалізації товарної продукції

Основи моделі ринків. Ринок досконалої конкуренції, олігополії, монополії, монополістичній конкуренції. Функції попиту та пропозиції. Показник концентрації виробництва в галузі.

Тема 4. Факторне моделювання

Принципи побудови факторних моделей. Специфікація моделі. Формування статистичних даних. Параметризація моделі. Оцінка адекватності і точності моделі.

Тема 5. Сітьове моделювання

Сітьове моделювання як засіб планування і контролю складного комплексу робіт. Топологія мережі і розрахунок параметрів детермінованої та стохастичної моделей. Побудова лінійної карти мережі і діаграми завантаження виконавців. Оптимізація параметрів моделі. Оцінка якості оптимізації.

Тема 6. Планування і контроль науково-дослідної підготовки виробництва

Мета і зміст науково-дослідної підготовки виробництва. Планування і контроль ресурсного забезпечення науково-дослідної підготовки виробництва.

Тема 7. Планування і контроль дослідно-конструкторської підготовки виробництва

Мета і зміст дослідно-конструкторської підготовки авіавиробництва. Планування працевитрат дослідно-конструкторської підготовки виробництва на основі факторного моделювання.

Тема 8. Планування і контроль технологічної підготовки виробництва

Мета і зміст технологічної підготовки виробництва. Планування працевитрат технологічної підготовки виробництва. Планування термінів виконання робіт і оцінка імовірності виконання плану в визначений термін на основі сітьового моделювання.

Модульний контроль

Змістовий модуль 2. Планування і контроль основного виробничого процесу підприємства та його технічного забезпечення

Тема 9. Планування виробничої програми підприємства

Мета і зміст керування основним процесом виробництва. Планування програми випуску товарної продукції в умовах визначеності, ризику та невизначеності на основі критеріїв Лапласа, Вальда, Гурвица, Севиджа, фон Неймана.

Тема 10. Внутрізаводське планування і контроль

Мета і зміст техніко-економічного й оперативного планування і контролю діяльності підприємства. Задачі і зміст міжцехового і внутріцехового оперативного планування і контролю.

Тема 11. Календарно-планові нормативи оперативного планування і контролю

Визначення раціональної величини виробничої партії деталей. Розрахунок тривалості виробничого циклу. Методи сполучення операцій у часі і визначення тривалості технологічного циклу. Планування термінів випередження виготовлення продукції окремими виробничими підрозділами підприємства. Визначення нормативної величини виробничих заділів.

Тема 12. Системи міжцехового оперативного планування і контролю

Основні характеристики позамовної, покомплектної та подетальної систем міжцехового оперативного планування і контролю та особливості їх використання.

Тема 13. Внутріцехове оперативне планування і контроль

Основні види спеціалізації виробничих структур підприємства. Планування і контроль обсягів робіт виробничих ділянок при технологічній і предметній спеціалізації.

Тема 14. Планування і контроль змінно-добових виробничих завдань

Стандартний подетальний план як задача упорядкування виконання завдань робітниками виробничої ділянки. Рішення окремих видів задач розподілу виробничих завдань. Складання оптимального стандарт-плану на основі рішення задачі цілочисленого програмування.

Тема 15. Система безперервного оперативного планування і контролю

Поняття умовного вибору та умовного комплексу. Модель умовного конвеєра. Організація цехової і дільничної картотек пропорційності. Загально заводський графік пропорційності як модель головного конвеєра.

Тема 16. Планування і контроль ремонтного інструментального та транспортного забезпечення виробництва

Мета і зміст керування ремонтним господарством підприємства. Функції ремонтного господарства підприємства. Система планового запобіжного ремонту. Розрахунок термінів проведення заходів щодо технічного обслуговування і ремонту устаткування. Визначення потрібних для ремонту в плановому періоді матеріальних і трудових ресурсів. Мета і зміст керування інструментальним господарством підприємства. Функції інструментального господарства. Визначення номенклатури інструмента, норм витрат, видаткового фонду потреби і норм запасу інструмента. Мета і зміст керування транспортним господарством підприємства. Загальна постановка транспортної задачі. Визначення видів і розрахунок потрібної кількості транспортних засобів підприємства.

Модульний контроль

Модуль №2.

Індивідуальне завдання РГР «Розробка бізнес-плану інвестиційного проекту»

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістовного модуля і тем	Кількість годин				
	Усього	У тому числі			
		л	п	лаб.	с. р.
1	2	3	4	5	6
Модуль 1					
Змістовий модуль 1. Планування і контроль процесів підготовки виробництва					
Тема 1. Предмет і завдання дисципліни «Планування і контроль на підприємстві»	1	1	-	-	
Тема 2. Планування тактико-технічних характеристик об'єкту виробництва	5	1	2	-	2
Тема 3. Планування обсягів і цін реалізації товарної продукції	6	1	2	-	3
Тема 4. Факторне моделювання	10	1	4	-	5
Тема 5. Сітьове моделювання	8	1	2	-	5
Тема 6. Планування і контроль науково-дослідної підготовки виробництва	8	1	2	-	5
Тема 7. Планування і контроль дослідно-конструкторської підготовки виробництва	8	1	2	-	5
Тема 8. Планування і контроль технологічної підготовки виробництва	8	1	2	-	5
Модульний контроль	2	2			
Разом за змістовним модулем 1	56	10	16		30
Змістовий модуль 2. Планування і контроль основного виробничого процесу підприємства та його технічного забезпечення					
Тема 9. Планування виробничої програми авіапідприємства	13	2	6	-	5
Тема 10. Внутрізаводське планування і контроль	7	2	-	-	5
Тема 11. Календарно-планові нормативи оперативного планування і контролю	9	2	2	-	5
Тема 12. Системи міжцехового оперативного планування і контролю	7	2	-	-	5
Тема 13. Внутріцехове оперативне планування і контроль	7	2	-	-	5
Тема 14. Планування і контроль змінно-	11	2	4	-	5

добових виробничих завдань					
Тема 15. Система безперервного оперативного планування і контролю	9	2	2	-	5
Тема 16. Планування і контроль ремонтного інструментального та транспортного забезпечення виробництва	6		2	-	4
Модульний контроль	2	2			
Разом за змістовним модулем 2	79	14	16		49
Усього годин	135	24	32		79
Модуль 2					
Індивідуальне завдання	-	-	-	-	-
Курсовий проект	60		16		44
Усього годин	195	24	48		123

5. Теми семінарських занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1		
	Разом	

6. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Визначення конкурентоспроможності товарної продукції на окремих сегментах ринку	2
2	Розрахунок показника Херфіндала-Хіршмана. Планування обсягів і цін реалізації товарної продукції в умовах доскональної конкуренції, монополії, олігополії та монополістичної конкуренції	2
3	Складання факторної моделі та побудова на її основі функцій попиту та пропозиції	2
4	Визначення ресурсного забезпечення дослідно-конструкторської підготовки авіавиробництва на основі факторного моделювання	2
5	Розробка сітьової моделі виконання технологічної підготовки виробництва	2
6	Планування випуску продукції в умовах визначеності на основі вирішення задачі лінійного програмування	2
7	Планування програм виробництва в умовах невизначеності на основі вирішення матричної гри	2
8	Планування раціональної величини виробничої партії деталей	2
9	Планування тривалості технологічного циклу виробництва	2
10	Планування величини випередження в здачі продукції окремими підрозділами підприємства	2
11	Планування нормативної величини виробничого заділу	2
12	Складання стандартного подетального плану виробничої ділянки підприємства	2
13	Складання графіка безперервного оперативного плану	2
14	Планування термінів проведення заходів щодо технічного	2

	обслуговування і ремонту устаткування	
15	Планування норм витрат, потреби і запасу інструмента	2
16	Планування потрібної кількості транспортних засобів підприємства	2
	Усього годин	32
Курсовий проект		
1	Розрахунок чисельності основних виробничих робітників	2
2	Розрахунок прямих витрат на виробництво j-го виробу при i-му рівні цін на основні ресурси	2
3	Розрахунок непрямих витрат на виробництво при i-му рівні цін на основні ресурси	2
4	Визначення оптимальних програм випуску продукції при різних станах «зовнішнього середовища»	4
5	Побудова матричної гри з «зовнішнім середовищем»	2
6	Розрахунок безризикової стратегії виробництва на основі диверсифікації ресурсів	2
7	Визначення оптимальної стратегії виробництва в умовах невизначеності цін на ресурси й продукцію	2
	Усього годин	16
Разом		48

7. Теми лабораторних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1		
	Разом	

8. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Визначення узагальненого показника конкурентоспроможності об'єкту виробництва (тема 2)	2
2	Розрахунок обсягів і цін реалізації товарної продукції у визначеному сегменті ринку (тема 3)	3
3	Побудова функції попиту та пропозиції на основі статистичних даних (тема 4)	5
4	Сітьове моделювання процесів авіавиробництва (тема 5)	5
5	Планування і контроль технічної підготовки виробництва (теми 6, 7, 8)	15
6	Планування виробничої програми підприємства в ринкових умовах (тема 9)	5
7	Внутрізаводське оперативне планування і контроль (теми 10, 11, 12, 13)	25
8	Побудова стандартного подетального плану (тема 14)	5
9	Методика безперервного оперативного планування і контролю (тема 15)	5
10	Планування і контроль технічного забезпечення виробництва (теми 16, 17, 18, 19)	4
11	Курсовий проект	44
	Разом	123

9. Індивідуальні завдання

Виконання курсового проекту за тематикою, затвердженою на засіданні кафедри 602: «Визначення програми авіавиробництва в ринкових умовах»

10. Методи навчання

Словесні (пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія та ін.); наочні (ілюстрування, демонстрування) та практичні (практичні роботи, індивідуальне опитування, тестування).

11. Методи контролю

Поточний, підсумковий контроль, семестровий контроль (залік).

12. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують студенти

12.1. Розподіл балів, які отримують студенти (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Виконання і захист практичних робіт	2...4	8	15...25
Модульний контроль	15...25	1	15...25
Змістовний модуль 2			
Виконання і захист практичних робіт	2...4	8	15...25
Модульний контроль	15...25	1	15...25
Усього за семестр			60...100

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до іспиту. Під час складання заліку студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для іспиту складається з двох теоретичних запитань та одного практичного. Максимальна кількість балів за кожне питання: 30, 30, 40 (сума – 100 балів).

12.2. Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки:

- зміст і задачі планування науково-дослідної, дослідно-конструкторської і технологічної підготовки виробництва;
- зміст, методи і засоби планування основного, допоміжного й обслуговуючого виробництва;
- особливості планування виробництва в умовах ринкової економіки;
- ставити і вирішувати задачі техніко-економічного й оперативного планування діяльності авіапідприємства;
- планувати конкурентоспроможність і обсяги реалізації товарної продукції;
- моделювати ринки збуту та функції попиту;
- складати факторні моделі;
- вирішувати задачі лінійного та нелінійного програмування і матричні ігри;
- розрахувати й оптимізувати параметри сітьової моделі комплексу робіт;
- розрахувати календарно-планові нормативи оперативного планування;
- використовувати технічні засоби у процесах планування діяльності авіапідприємства.

12.3 Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру

Задовільно (60-74). Показати мінімум знань та умінь. Виконати індивідуальні завдання та здати тестування. Знати класифікацію наук, види наукової діяльності студентів, методи планування і прогнозування науки і економіки; основи методології НДР; методику НДР (етапи проведення досліджень; планування експерименту, підготовку і проведення експериментів, узагальнення і обробку експериментальних даних, порядок оформлення і захист результатів дослідження; основи бібліографії; систему організації труда наукових співробітників;

Добре (75-89). Твердо опанувати перелік знань та умінь, захистити всі індивідуальні завдання, здати тестування та поза аудиторну самостійну роботу. Мати уяву про принципи взаємодії між урядовими, науково-дослідницькими організаціями та бізнесом на прикладі найбільш розвинутих країн світу.

Відмінно (90-100). Здати всі контрольні точки з оцінкою «відмінно». Досконально знати всі теми та уміти застосовувати засоби підвищення ефективності науково-дослідного труда.

Розподіл балів, які отримують студенти за виконання курсової роботи (проекту)

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до 60	до 20	до 20	100

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

13. Методичне забезпечення

1. Лысенко А.И. Факторное моделирование/А.И. Лысенко, И.Н. Кадыкова//Метод. рекомендации. – Х.: Нац. аэрокосм. ун-т им. Н.Е. Жуковского «ХАИ», 2002. – 24с.

2. Лысенко А.И. Выбор стратегии производства в рыночных условиях/А.И. Лысенко, И.Н. Кадыкова, В.Г. Кучмиев//Учеб. Пособие. - Х.: Нац. аэрокосм. ун-т им. Н.Е. Жуковского «ХАИ», 2003. – 41с.

3. Графоаналитическое моделирование работ проекта/О.М. Пархоменко, Ю.С. Константинов, А.И. Лысенко, В.Н. Голованов//Учеб. пособие. – Х.: Нац. аэрокосм. ун-т им. Н.Е. Жуковского «ХАИ», 2005. – 81с.

4. Математичні моделі планування виробництва в аерокосмічній галузі/І.В. Чумаченко, О.І. Лисенко, І.А. Скачкова та ін.//Навчальний посібник. – Х.: Нац. аэрокосм. ун-т им. Н.Е. Жуковского «ХАИ», 2012. – 272с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Старик Э.Д. и др. Экономика, организация и планирование авиационного производства. – М.: "Машиностроение", 1976.

2. Тихомиров В.Н. Организация, планирование и управление производством летательных аппаратов. – М.: "Машиностроение", 1978.

3. Организация и планирование машиностроительного производства/Под ред. Разумова И.М. – М.: "Машиностроение", 1982.

4. Бельтюков Е.А., Бревнов А.А., Парсяк А.Н. Планирование деятельности предприятия: Учебное пособие. – Харьков: Одиссей, 2006. – 84 с.

5. Планування діяльності підприємства: Навч. посіб. / За заг. ред. В.Є. Москалюка. – К.: КНЕУ, 2005. – 384 с.

Допоміжна

1. Тарасюк Г.М., Шваб Л.І. Планування діяльності підприємства: Навчальний посібник /Г.М. Тарасюк, Л.І. Шваб. – К.: Каравела, 2011. – 432 с.

2. Планування і контроль на підприємстві: Навч. посіб. /За ред. М.О. Данилюка. – Львів: «Магнолія 2006», 2009. – 531.

3. Управління ризиками машинобудівних підприємств: планування та мотивування. Монографія. / О.Є Кузьмін, Н.Я. Петришин, К.О. Дорошкевич. – К.: ЦНЛ. – 2011. – 128 с.

4. Кобринский Н.Е. и др. Введение в экономическую кибернетику. – М.: "Экономика", 1975.

5. Основы управления. Под ред. Радунина В.П. – М.: "Высшая школа", 1986.

6. Карлин С. Математические методы в теории игр, программировании и экономике. – М.: «Мир», 1964.

7. Интрилигатор М. Математические методы оптимизации и экономическая теория. М.: "Прогресс", 1975.

8. Конвей Р.В. Теория расписаний. – М.: "Наука", 1975.

15. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України: <http://nbuv.gov.ua>

2. Наукова періодика України <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>

3. Законодавство України: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws>

4. Центр навчальної літератури: www.cul.com.ua

5. Державна служба статистики України: www.ukrstat.gov.ua